Voorstel aan Gemeenteraad

Registratienummer: 2775285

Onderwerp

Verordening Bekostiging Leerlingenvervoer gemeente Sittard-Geleen 2022

Voorstel / Beslispunten

1. De verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Sittard-Geleen 2022 vast te stellen.
2. De verordening leerlingenvervoer gemeente Sittard-Geleen 2014 gelijktijdig in te trekken.

Samenvatting / openbare besluitenlijst

Ontwikkelingen zoals Passend Onderwijs, Jeugdwet en zorg voor de jeugd als ook jurisprudentie en gewijzigde regelgeving hebben consequenties voor het leerlingenvervoer. De raad heeft de wettelijke plicht een regeling vast te stellen voor het leerlingenvervoer. De Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Sittard-Geleen 2022 geeft uitvoering aan de taakstelling van het gemeentebestuur.

De bedoeling van de verordening is het financieel ondersteunen van ouders en verzorgers in de kosten die zij maken wanneer hun kind gebruik moet maken van een vorm van leerlingenvervoer. Ieder kind heeft namelijk recht op passend onderwijs. In sommige gevallen is de afstand naar de school groot, kan het kind wegens zijn structurele handicap niet zelfstandig naar school of maken ouders keuze voor een bepaalde richting van onderwijs.

Naast voorschriften voor de wijze waarop ouders de aanvraag kunnen indienen, bevat de verordening criteria aan de hand waarvan ouders aanspraak kunnen maken op een vervoersvoorziening naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school. De verantwoordelijkheid voor het schoolbezoek van de leerling blijft bij de ouders. Uitgangspunt van de regeling is bekostiging van het openbaar vervoer. Wanneer de leerling door zijn structurele handicap geen gebruik kan maken van het openbaar vervoer, zelfs niet met begeleiding, komt hij in aanmerking voor aangepast vervoer.

Burgemeester mr. J.Th.C.M. Verheijen	Gemeentesecretaris mr. G.J.C. Kusters b.a.

Toelichting voorstel

De huidige verordening leerlingenvervoer stamt uit 2014. De verordening bekostiging leerlingenvervoer 2022 komt tegemoet aan de wijzigingen die zich hebben voorgedaan sinds de invoering van het Passend Onderwijs en decentralisatie Sociaal Domein. De verordening bevat criteria aan de hand waarvan ouders aanspraak kunnen maken op een vervoersvoorziening. De nieuwe citeertitel 'Verordening bekostiging leerlingenvervoer' past bij de basisgedachte dat het bij het leerlingenvervoer in beginsel een bekostiging van het benodigde vervoer betreft.

De verordening is gebaseerd op een nieuwe modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Het opstellen van de nieuwe verordening bekostiging leerlingenvervoer is in gezamenlijkheid gedaan met de gemeenten Beek, Beekdaelen en Stein. De ingangsdatum van de verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Sittard-Geleen 2022 is 1 januari 2022. Na vaststelling van de verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Sittard-Geleen 2022, worden er voor de nadere uitwerking van de verordening beleidsregels aan het college van B&W aangeboden.

De VNG is met een nieuwe modelverordening gekomen en het is - na bestudering van die modelverordening - wenselijk om de vigerende verordening aan te passen. Er zijn een aantal onderdelen die vanwege jurisprudentie en gewijzigde regelgeving moeten worden veranderd. Daarnaast zijn er sinds 2015 een aantal ontwikkelingen met consequenties voor het leerlingenvervoer geweest.

- Betere aansluiting bij passend onderwijs en Jeugdwet en zorg voor de jeugd.
  De huidige verordening sluit onvoldoende aan bij het passend onderwijs en het sociaal domein. Sinds de invoering van het passend onderwijs is het leerlingenvervoer gecompliceerder geworden, omdat er steeds vaker aanvragen voor leerlingenvervoer komen die geen betrekking hebben op de dichtstbijzijnde toegankelijke school, maar er (dringende) redenen zijn om leerlingenvervoer toe te kennen vanwege het beter passen bij verder weggelegen onderwijs.

- De VNG adviseert een gesprek te voeren bij de eerste aanvragen leerlingenvervoer (artikel 4, "gesprek over zelfstandigheid en zelfredzaamheid bij de aanvraag"). De bedoeling van deze gesprekken is om beter beeld te krijgen over de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerling.

- De VNG adviseert eveneens om in het OOGO met het samenwerkingsverband duidelijke afspraken te maken over de inzet van leerlingenvervoer.

- Leesbaarheid verordening
  De huidige verordening blinkt niet op alle onderdelen uit in leesbaarheid en duidelijkheid. In de nieuwe verordening worden de regels rond stagevervoer, crisissituaties, wangedrag van leerlingen in het vervoer en (mogelijke) opstapplaatsen duidelijker beschreven.

Argumenten

1.1 Bekostigen van leerlingenvervoer is een wettelijke taak

De verordening geeft uitvoering aan de wettelijke taak die de gemeente heeft op grond van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet op de expertisecentra. Het gaat hierbij om:

- ✓ scholen voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en regulier voortgezet onderwijs;
- ✓ instellingen voor cluster 1 (kinderen die blind of slechtziend zijn)
- ✓ instellingen voor cluster 2 (kinderen die doof of slechthorend zijn of ernstige spraaktaalmoeilijkheden hebben)

1.2 De nieuwe verordening komt tegemoet aan de wijzigingen die zich hebben voorgedaan sinds de invoering van het Passend Onderwijs

Op 1 augustus 2014 werd de Wet passend onderwijs van kracht. Sindsdien hebben schoolbesturen een zorgplicht. Dit betekent dat zij iedere leerling die extra ondersteuning nodig heeft een passende onderwijsplek moeten bieden, zo dicht mogelijk bij huis. Schoolbesturen organiseren deze ondersteuning vanuit een samenwerkingsverband binnen het regulier of speciaal onderwijs.
Bij het opstellen van de nieuwe modelverordening bekostiging leerlingenvervoer door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) zijn de aanbevelingen op het gebied van leerlingenvervoer uit een tweetal rapporten over de werking van het passend onderwijs meegenomen: het rapport 'Met andere ogen' van René Peeters (2018) en het rapport 'Als de weg naar passend onderwijs niet passend is' van de Kinderombudsman (2019).

1.3. De verordening spreekt de burger nadrukkelijker aan op zijn of haar eigen kracht

Het zelfstandig laten reizen van de leerling al dan niet met ondersteuning van de ouder(s), is altijd al het uitgangspunt geweest. De laatste jaren echter krijgt dit meer aandacht dan ooit. Om die reden is daar nu ook een bepaling over opgenomen (artikel 4). Een belangrijk element daarin is het gesprek met ouders (en leerling) over wat zij in het vervoer kunnen betekenen of kunnen leren en welke hulp de gemeente hierin kan bieden.

1.4 De Verordening bekostiging leerlingenvervoer 2022 is gebaseerd op de huidige modelverordening van de VNG, de ontwikkelingen en is voor de burger leesvriendelijker.

De opbouw van de verordening is vereenvoudigd en komt tegemoet aan de daadwerkelijke praktijk van aanvraag tot en met verstrekking van de vervoersvoorziening. Daarmee wordt duidelijker dat eerst het recht op een vergoeding moet worden vastgesteld (beoordelingsfase), waarna onderzocht wordt welke vergoeding wordt verstrekt (onderzoeksfase). Dit helpt de inwoners van de gemeente om de verordening beter te begrijpen. De ontwikkelingen hebben geleid tot een aantal nieuwe bepalingen:

- Artikel 2. Doelstelling:

In de nieuwe verordening wordt een apart artikel gewijd aan de doelstelling van het leerlingenvervoer. Hiermee wordt verduidelijkt dat het doel van leerlingenvervoer is om een gehele of gedeeltelijke bekostiging toe te kennen voor het goedkoopst passend vervoer van de woning, dan wel de opstapplaats, naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school voor de leerling en terug. Dit met inachtneming van het in de verordening bepaalde en op basis van een onderzoek naar de individuele situatie van de leerling.

- Artikel 4. Gesprek over zelfstandigheid en zelfredzaamheid bij de aanvraag:
Door dit nieuwe artikel op te nemen stimuleert de gemeente Sittard-Geleen op alle mogelijke wijzen de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerling en het gezin. Dit sluit aan op de basisgedachte "eigen kracht".

- Artikel 5. Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) met het samenwerkingsverband:
Door in het OOGO expliciet aandacht te besteden aan de verordening wordt bevorderd dat het samenwerkingsverband (incl. schoolbesturen) en de gemeente elkaar meer spreken en afspraken maken over het leerlingenvervoer. Ook wordt hiermee de samenhang tussen zorg – onderwijs – vervoer bevorderd.

- Artikel 7. Herziening, opschorting, intrekking of terugvordering van de vervoersvoorziening:
Als gevolg van bijvoorbeeld wijzigingen of ernstig wangedrag door de leerling kan een besluit als bedoeld in de verordening worden herzien, opgeschort of ingetrokken.

- Artikel 8. Vervoersvoorziening naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school:
Er ontstaat niet eerder een aanspraak op een vervoersvoorziening dan dat de ouders of de meerderjarige en handelingsbekwame leerling de keuze voor de toegankelijke school schriftelijk hebben gemeld. Dit nieuwe lid is geformuleerd naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling (21 oktober 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2467). Er is gekozen voor het woord "gemeld" en niet voor "gemotiveerd" om zoveel mogelijk in lijn te blijven met de uitspraak van de Afdeling. Het begrip "melding" ziet meer op administratieve verwerking van bepaalde voor het nemen van een besluit noodzakelijke gegevens.

- Artikel 9. Afstandsgrens:
De verschillende afstandsgrenzen zijn samengebracht in één artikel. Dit maakt het overzichtelijker. Er is verder niets gewijzigd aan de afstandsgrenzen ten opzichte van de verordening leerlingenvervoer gemeente Sittard-Geleen 2014.

- Artikel 14. Tijdelijk verblijf buiten de gemeente:
Het college kan een tijdelijke vervoersvoorziening toekennen aan de ouders van een leerling, die als gevolg van een crisissituatie tijdelijk buiten de gemeente verblijft, mits is voldaan aan een aantal voorwaarden.

- Artikel 15. Vervoersvoorziening naar stageadres:
Een stage kan deel uitmaken van het onderwijsprogramma van scholen voor voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. In het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel van het voortgezet speciaal onderwijs is voor leerlingen vanaf 14 jaar minstens één stage op ten hoogste vier dagen per week zelfs verplicht (artikel 17, eerste lid, van de WEC). Wanneer de stage is opgenomen in de schoolgids van de school is het stageadres aan te merken als 'school'. In artikel 15 wordt beschreven hoe wordt omgegaan met een aanvraag om een vervoersvoorziening naar het stageadres.

- Artikel 21. Bekostiging andere passende vervoersvoorziening:
Het kan voorkomen, dat een leerling of een ouder op een andere manier kan of wenst te reizen, dan de reeds beschreven vervoerswijzen, als hij daarvoor een geschikt vervoermiddel heeft. Artikel 21 maakt het mogelijk dit maatwerk toe te passen en de vergoeding zodoende te laten aansluiten bij de vermogens van de leerling en/of de ouder. Het kan er tevens toe bijdragen, dat het zelfstandig reizen wordt gestimuleerd. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een handbike, elektrische fiets, bakfiets. Het college kan besluiten ouders hierin tegemoet te komen, mits de kosten van dit vervoermiddel niet uitstijgen boven de kosten van het openbaar vervoer naar de school.

1.5. De nieuwe verordening draagt bij aan uniformiteit in de Westelijke-Mijnstreek.
Het opstellen van de nieuwe verordening heeft in gezamenlijkheid met de gemeenten Beek, Beekdaelen en Stein plaatsgevonden. Dit bevordert de uniformiteit voor inwoners uit de regio Westelijke-Mijnstreek. De gemeente Sittard-Geleen verzorgt het contractmanagement en de coördinatie van het leerlingenvervoer voor de gemeenten in de Westelijke Mijnstreek.

2.1 De 'Verordening leerlingenvervoer gemeente Sittard-Geleen 2014"' is niet actueel en moet formeel door de Raad worden ingetrokken zodra de 'verordening bekostiging leerlingevervoer gemeente Sittard-Geleen 2022' van kracht is.
De 'Verordening leerlingenvervoer gemeente Sittard-Geleen 2014' is niet actueel. De nieuwe verordening is gebaseerd op de wetswijzigingen binnen het passend onderwijs, de meest recente VNG-modelverordening en is in samenspraak met de regiogemeenten tot stand gekomen. Zodra de nieuwe verordening van kracht is, dient formeel de oude verordening door de Raad te worden ingetrokken.

Financiën
Het vaststellen van de Verordening Bekostiging Leerlingenvervoer gemeente Sittard-Geleen 2022 heeft geen gevolgen voor het geraamde budget leerlingenvervoer. Het voorstel leidt niet tot een begrotingswijziging.

Duurzaamheid
Duurzaamheid en inclusie zijn nauw met elkaar verbonden, zeker in het kader van goed beleid gericht op people, planet en profit. De verordening voorziet in het duurzaam kunnen participeren in de maatschappij door leerlingen en hun ouders (people).

Inclusie
Inclusie richt zich op de kernbegrippen bereikbaarheid, bruikbaarheid en begrijpelijkheid. Inclusie betekent dat iedereen kan meedoen in onze samenleving en erbij hoort. In een inclusieve samenleving kunnen mensen met een beperking precies dezelfde dingen doen als mensen zonder beperking. De bekostiging van het leerlingenvervoer draagt bij aan een inclusievere samenleving en bevordert de sociale cohesie.

Planning
Aanvragen leerlingenvervoer die na 1 januari 2022 worden ingediend, zullen volgens de Verordening Bekostiging leerlingenvervoer gemeente Sittard-Geleen 2022 worden beoordeeld. Aanvragen die voor deze datum worden ingediend zullen volgens de Verordening Leerlingenvervoer gemeente Sittard-Geleen 2014 beoordeeld worden.

Bijlagen
Bijlage 1: Verordening Bekostiging Leerlingenvervoer gemeente Sittard-Geleen 2022

Voorstel aan **Gemeenteraad**	
Steller : Lizbeth Steinbach Telefoon : 046-477 7097 / 06-21509291 E-mail : Lizbeth.Steinbach@sittard-geleen.nl Cluster: Sociale zaken Portefeuillehouder: K. Schmitz	Reg. nummer : 2775285 Reg. datum : 1 juli 2021 Reg.nummer(s) bijlagen : 2775285